

SCHOLARSHIP STATE

THE TRANSFORMATION

VED JUN 22 1990

ARY of the
ARCH ATHENAGORAS
HODOX INSTITUTE
GRADUATE
OLOGICAL UNION

SOLA

JACKSON, MICHIGAN
August 1986
VOL. LIII, No. 8

"50TH ANNIVERSARY OF THE VATRA" VIDEO

A VHS copy of a video of the 50th Anniversary of the Dedication of the Vatra made professionally by Mr. Novak Marku is now available. Those interested in purchasing one may **write directly to:**

Mr. Novak Marku
4908 Arbor Street, S.W.
Canton, Ohio 44710
(216) 477-3400

Cost is \$25.00 plus mailing

Religious Education Courses students and staff: 1988.

STORY ON PAGE 7

SOLIA

THE
HERALD

CHAIRMAN:

Rt. Rev. Bishop
Nathaniel Popp

ROMANIAN EDITOR

SECRETARY:

Rev. Fr. Marin Mihalache

BUSINESS MANAGER:

Cornel G. Ivascu

STAFF:

Florence Sirb

SOLIA (The Herald) is published monthly for \$12.00 per year in the United States, \$14.00 per year in the other countries by the Romanian Orthodox Episcopate, 146 W. Cortland, Jackson, MI. Second class postage paid at Jackson, Michigan. POSTMASTER: Send address change to SOLIA, 146 W. Cortland, Jackson, MI, 49201-2208, (517) 789-9088.

Articles and news published in SOLIA do not necessarily reflect the views or the endorsement of the Romanian Orthodox Episcopate.

FEAST OF THE BIRTH OF THE EVER VIRGIN MARY

Celebration of the Hram of the Vatra Church
50TH ANNIVERSARY

THURSDAY, SEPTEMBER 8, 1988

His Grace, Bishop NATHANIEL, invites the clergy and faithful of the Episcopate to celebrate the 50th Anniversary of the Dedication of the Vatra to the Ever-Virgin Mary.

PROGRAM

10:00 a.m. — Divine Liturgy

12:00 — Agape

1:30 p.m. — Holy Unction

3:00 p.m. — Procession with the icon of Our Lady Protectress of the Vatra and Akathist Hymn "Joy of All who Sorrow" at the shrine to the Bessarabian Martyrs.

On this occasion, special prayers will be offered in thanksgiving to God and His Holy Mother for all the blessings bestowed on the Episcopate and the Vatra.

Plan to attend and "lift your heart onto the Lord!"

DRAMA DUKAKIS: TRAGEDIA ORTHODOXIA

America is a nation of ethnic immigrants and refugees. One cannot lay aside one's ethnic origin. One may ignore it or be ignorant of it, yet it remains. The language may be set aside and the culture forgotten but one cannot eradicate oneself from historical reality.

In America, when one publicly claims one's ethnic origin aloud, especially in the political arena, there is meaning to it and lately, Orthodox Christians have pondered both silently and in writing, "Why has Michael Dukakis made such an issue of being of Greek immigrants? Everyone has origins and certainly, all Americans cannot be invited to become Greeks or Greek-Americans.

Some have objected that there is a ploy to equate being Greek with being Orthodox and therefore, all Orthodox should support a "Greek" candidate. Mr. Dukakis has not denied his Greek origin. Spiro Agnew did not deny it in his day, either.

Indeed, one cannot lay aside one's ethnic origin or roots but one may choose to cast off one's religious faith. One can choose another over the previous affiliation; one can decide that there is nothing or no one in which to believe; one can depart from the religious faith "traditionally" held by the vast majority of one's ethnic origin.

Ethnic origin is the result of historical factors, even though known to God, but no free will is involved; faith is a gift given by God and personally accepted or rejected; the individual must choose.

During the chaos of the Protestant revolution in Western Europe, the prevailing axiom was: "Cuius regno; eius religio" (Whosoever rules, his religion prevails). The individual had little choice.

The great "Baptism of Rus" in 988 took place because of this same principle: Prince Vladimir accepted Byzantine Orthodox Christianity and today the northern Slaves are Orthodox Christians. The individual had little choice.

Tragedy: The Church in Russia is celebrating the Millennium of faith; the Russian State is celebrating the 70th anniversary of the overthrow of the descendants of St. Vladimir the Prince and the revolution which executed millions and millions of Orthodox Christians for their faith.

Today, individuals continue to suffer; the Church throughout the world suffers, but she has also been set free. The modern separation of the State from the Church has dealt the Church a stunning blow. The Church does not have the State to enforce discipline and good order in the ranks of believers; the State however cannot use the power of the Church to threaten its citizens with the pains of eternal damnation. The

Church alone has the divine mandate to present the Gospel of Christ to individuals, everywhere.

Tragically, however, the State has made the Church its servant by virtue of its total power over every aspect of life and living. The State has divorced the Church and must favor none but allow all. There is no individual ruler now to uphold the Church; the days of Byzantium and the third and fourth Romes are gone. The State must "allow" all cults to exist, to be recognized as "equal," to be allowed to grow (which in Orthodox Christian nations means proselytism in the vineyard of Christ).

From Europe came Holy Orthodoxy to the New World, and from the New World to Europe went the numerous, competitive, judgemental American Protestant sects and cults which made inroads into the flock of Christ like thieves among the innocent. The State, any State may claim neutrality in things religious, but the Orthodox Church cannot pretend that there is a universal Church outside of and to which the Orthodox Church is a mere part nor can she agree that all religions are equal.

We can say that there is no "traditional" American religion nor ethnos; further, we can add that, there is no longer any such thing as a "traditional" Orthodox Christian nation or ethnos. One can be Russian and Baptist; one can be Greek and Jehova Witness; one can be Romanian and Pentecostal; here in America or in those countries of origin. The law of the land so guarantees! The individual has a choice.

The drama, therefore, of Mr. Dukakis is not that he tried to deny his ethnic origin but rather that by definition of his own Archdiocese, he is not a practicing Orthodox Christian by his own choice.

In skimming through the pages of the Greek Archdiocese's Yearbook we read the following:

"Mixed Marriages: The non-Orthodox partner must be a Christian who has been baptized in the name of the Holy Trinity. The couple should be willing to baptize their children in the Orthodox Church and nurture them in accordance with the Orthodox Faith. The Orthodox partner should bear in mind that a married Orthodox Christian whose wedding has not been blessed by the Orthodox Church is no longer in good standing with the Church and consequently does not have the right to receive the sacraments of the Church." (Page 72)

It is known that Mr. Dukakis is not married in the Church nor are his children baptized. The individual has made a choice.

In America, one can be both Greek and not-Orthodox. In the Church one cannot be both Ortho-

(continued on page 4)

dox and not-Orthodox. Mr. Dukakis's status in his Church is, today, the same as when he married outside the Church some years before.

But the most tragic aspect of this drama is that Mr. Dukakis personally stands in direct opposition of the Holy Fathers of the Orthodox Church, the Church put forward as the one to which he claims membership and this is on the particular issue of abortion. Even if the Governor had married a Greek Orthodox in the Church, he could not be an abortionist and be in good standing with the Orthodox Christian Church. The Church of Christ is PRO-LIFE.

Should a politician find his personal faith in conflict with the political laws of the land he ought not to burn incense to the Emperor's statue nor bow down to it but rather refuse to give to Ceasar the things of God!

Orthodox Christians in America would be proud to have an Orthodox Christian president in the White House but to be an Orthodox president one must believe and accept the teachings of the Orthodox Church and herein is the tragedy facing the Orthodox.

If all candidates are not Pro-life, must the Orthodox not vote at all? No, of course not. The voice of the citizen must be heard and in America, voting is the way by which the individual articulates his stand. An Orthodox Christian assumes he is able to vote for someone who claims to be Orthodox but the difficulty is, that he, by definition of his Church and his choice of actions, determined this otherwise.

Among the other articles of information in the Greek Yearbook are statements that show that "mixed" marriages are two to one over "Orthodox to Orthodox." But this does not include statistics of those many who, like the Governor, chose to marry outside the Church. These are the data of the reality of 21st Century America. Love does not confine itself to live in isolated "ghettoes" and, the individual has a choice.

It is obvious to us that in America, the progeny of the immigrant and refugee more than likely will choose their faith and that the individual's personal commitment to Christ is a choice made in view of the many conflicting possible choices in America.

What is also obvious is that the Church cannot lay claim to anyone because of "ethnic" origin nor can she appeal to individuals on the basis of familiarity with ritual, traditions nor sentiment. The competition for souls is universal, in the marketplace, as well as in the Church, and only the true Gospel will win the heart and soul to the Lord of all nations.

Soon, the "Mother" Churches will also find themselves face-to-face with the same reality: a Russian Orthodox marrying a Russian Baptist; a Romanin Orthodox marrying a Romanian Moslem; a Greek Orthodox marrying a Greek Hindu!

Perhaps it is time to review that apostolic statement of St. Paul that a Christian should not put aside his non-Christian spouse but rather try to win her to Christ

A ROYAL MEMORIAL

Fr. Laurence Lazar

The Reverend Mother Alexandra recently offered a very special memorial service (and Pomana) in memory of her beloved parents, their Majesties King Ferdinand and Queen Marie of Romania. The occasion for the prayerful tribute was the 50th anniversary of the Queen's falling asleep, and the 61st of the King. Also remem-

bered were the valiant members of the Romanian armed forces who died on the battle fields, and the faithful who suffered and died in prisons and concentration camps for the sake of their country and her ideals.

At the conclusion of the service, the former princess (Domnița Ileana) lovingly eulogized her parents who were regarded by their adopted Romanian subjects as the father and "Mama Regina" of the free and united Romania 'that was' and that, by our prayers, will be again.

The beautiful chapel of Holy Transfiguration Monastery (founded by Mother Alexandra) near Ellwood City, Pennsylvania, was filled by the community of nuns now led by Mother Abbess Christophora, family, and friends from the area. Concelebrating the July 18 service were priests of The Ohio — Western Pennsylvania Deanery: Fr. Laurence Lazar, Dean; Fr. Gregory Becker; Fr. Raymond Samoila; Fr. Remus Grama.

There is an atmosphere of peace and a rather unique presence of God that always touches the heart at this holy monastery. And this quiet parastas in memory of two sovereigns who reigned during a crucial moment in world history left a deep impression on all who gathered around Mother Alexandra for this special day of their remembrance by those of Romanian heritage or sentiment, and the Church in America.

May Our Lord grant eternal rest to the souls of His noble servants.

by his way of life.

It is so necessary for the Great Council of the Church to gather and meet and look into the mirror today and see that she is not the bride of Byzantium any longer but the bride of the pilgrim Christ who goes from nation to nation calling all men to salvation in their age and according to their place in history.

Dramas there will always be because the individual can choose; tragedies, however can be avoided.

†BISHOP NATHANIEL

CHURCH PROGRESS: WARREN, MICHIGAN

"Unless the Lord is the builder of the house, in vain the laborers toil."

Work on the foundation of the new "Descent of the Holy Ghost" church in Warren, Michigan, is well on its way, as our SOLIA photo indicates.

An East to West view of the foundation of Descent of the Holy Spirit church, Warren, Michigan.

Located on a large piece of land, in a park-like setting, the new church will be an outstanding example of Romanian-Byzantine architecture.

At the present, the foundation clearly shows the altar area, the transepts or choirs; the supporting bases for the columns are also in evidence.

Work is scheduled to continue through the summer months and well into next year.

The Descent of the Holy Ghost parish was co-host of this year's Episcopate Congress, along with the National Auxiliaries.

Hard working members of the Descent of the Holy Ghost Parish, preparing for the arrival of the Congress delegates and guests along with Fr. and Prsa John Mihut.

VACATION CHURCH SCHOOL IN WARREN, OHIO

The 5th Annual Vacation Church School was held at Holy Resurrection Church in Warren, Ohio, June 20-24, with a record attendance of 128 children! A total of 29 children from Holy Resurrection participated in this unique program. Denise Higgins and Fr. Gregory were the Coordinators for this year's VCS. Other sponsoring parishes were: St. John the Baptist (OCA Midwest Diocese), St. Nicholas (Carpatho-Russian Orthodox Diocese) and St. Demetrios (Greek Archdiocese).

Each day began at 9 a.m. in church with the children singing a brief prayer service officiated by one of the local priests. The three hours were divided between lessons, arts and crafts, church music, snacks and recreation.

There were seven classes with 10 teachers and assistants, plus a staff of ten others who headed the arts and crafts, music, recreation and snacks. Enrollment breakdown was: 21 children in the Pre-School; 19 in the Kindergarten, 16 in 1st Grade; 18 in 2nd Grade, 26 in 3rd & 4th Grades, 16 in 5th & 6th Grades and 12 in the Senior Class.

Teachers from our parish were: Preo. Lydia (Grade 2); Sue Datish (Grade 1), Fr. Gregory (Music), Mike Datish (Recreation). Serving as Snack Ladies were: Helen Rimar, Lenuta DeMartini, Savita Bocsa & Mary Stan. Helping in various ways in the program were: Mary Pulca, Sadie Datish, Helen Pipenur, Jim Rimar & Jerry Higgins.

Children registered from Holy Resurrection were: Maria Becker, Elisabeth Dan, Tyler Thomas Fusselman, Kevin Higgins, Sarai Dan, Douglas Datish, Michael Ross, Samantha Thomas, Rachel Ghindia, Christopher Higgins, Lauren Hileman, Drew Thomas, Ana Becker, Jason Dan, Kristen Datish, Justin Becker, Michelle Jana, Galen Ludwick, Kelley Lupu, Maria Jana, Dacia Ludwick, Stacey Lupu, Kara Opritza, Anna Ostendorf, Chucky Costea, Larry Costea, Jason Opritza & Marcella Pulca.

(continued on page 6)

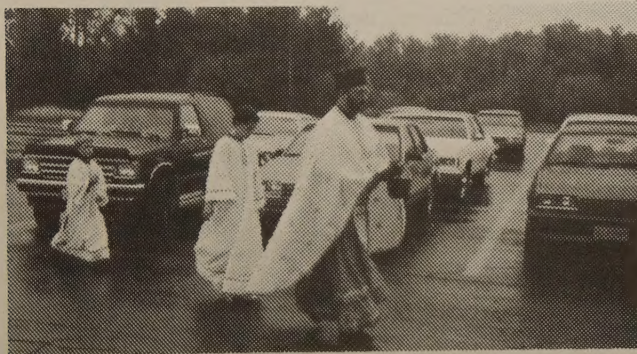
Friday's Program was preceded by a Pizza Party for the children and at 11:30 parents and relatives arrived to view the children's arts and crafts. All of the classes sang a selection of hymns, the grand finale was "My Father's House". Games were played outdoors while the parents enjoyed a Coffee Hour and had an opportunity to speak with the clergy and teachers.

What a wonderful week of Christian Fellowship we all had! The children even wanted it to continue for another week!

Fr. Gregory Becker

ST. ELIJAH HEARS PRAYERS OF WARREN PARISHIONERS

On the Sunday before the feast of the holy prophet Elijah, at Holy Resurrection Church in Warren, Ohio, special petitions and prayers were inserted during the Augmented Litany for rain.

According to custom, at the conclusion of the Liturgy a procession led by the icon of St. Elijah made its way to the church parking lot. We had been without rain for many weeks. God heard our prayers — just before the end of the Divine Liturgy it began to rain.

The choir and congregation sang the tropar to the prophet Elijah during the procession. An altar had been set up on the curb and Father chanted the prayer invoking God's blessings on our vehicles and then went through the parking lot blessing each car with holy water. All the while God was showering his blessings of rain upon us!

INFORMATIVE NOTE

Mr. Simon Barbul, formerly a well known tailor in Cleveland, Ohio, died on May 31, 1988, at the age of 96. Mr. Barbul retired to Ft. Lauderdale, Florida in 1956. He is survived by his loving wife, Marian; daughter, Helen Haug; two grandsons and four great-grandchildren.

INVITATION

St. George Romanian Orthodox Church of Canton, Ohio cordially invites you to attend its 75th Anniversary of the Building of the Church, September 24th and 25.

PROGRAM OF FESTIVITIES

FRIDAY, SEPTEMBER 23 — Greeting of guests

5:00-8:00 p.m. Fish Fry Experience

SATURDAY, SEPTEMBER 24

5:30 p.m. Confession

6:30 p.m. Vesper Service and Parastas

8:00 p.m. Dance and Program

12:00 midnight Good Night: See you tomorrow

SUNDAY, SEPTEMBER 25

9:00 a.m. Matins

10:00 a.m. Divine Pontifical Liturgy, officiated by His Grace Bishop Nathaniel, assisted by the local and visiting clergy

12:30 p.m. Social Hour — Church Social Hall

1:30 p.m. 75th Anniversary Banquet

We are looking forward to having you join us in celebrating this important event in the history of our Church.

If you need accommodations, please contact Mustafa Saraclar at Palmer Travel — Toll Free 1-800-627-1208.

Rev. Fr. Panteleimon Stanciu, Parish Priest
Laura Saraclar, Chairman
Nick G. Sandru, Co-Chairman

22nd ANNUAL CONFERENCE OF THE ORTHODOX BROTHERHOOD/USA

WHEN: OCTOBER 28, 29, 30, 1988

WHERE: CHICAGO, ILLINOIS

HOSTED BY: CHICAGO AREA
MEMBERS

LOCATION: ST. MARY'S
ROMANIAN
ORTHODOX CHURCH

MIXED CAMP AT THE VATRA

The 1988 Religious Education Courses began on Saturday evening, July 9. Eighteen young men and women from across the United States and Canada came to participate in this year's program.

Sunday July 10, began with the Divine Liturgy celebrated by His Grace Bishop Nathaniel, with responses given by the nuns of the Dormition Monastery of Rives Junction, MI. After brunch, the students were supposed to go to the lake to spend the afternoon swimming and getting acquainted. But plans were changed. After praying many weeks for rain, the rains finally came. So, we stayed on the Vatra grounds.

Monday began the daily routine. Everyone was up at 7:15 A.M. and ready for chapel at 8:00 and the flag raising which followed. By 8:30, we were all eager for breakfast. The first class of the day began at 9:30 with His Grace Bishop Nathaniel teaching on contemporary issues.

Next, the students attended choir practice. In choir, they were taught by Bishop Nathaniel, Fr. George Treff (Merrillville, IN) and Mrs. Verlie Ungurain (Roblin, Manitoba).

The second class of the day was then taught by Seminarian Minas Sarchizian (Los Angeles, CA). His class was on the history of the Church. The third class was taught by Fr. Treff on the subject of Liturgics.

After a full morning of classes, the students were ready for lunch. In fact, they were **always** ready for meals. This year, the kitchen crew as headed by Mrs. Leona Barbu (Cleveland, OH), assisted the entire two weeks by Mrs. Verlie Ungurain. The second week, they were joined by Mrs. Mary Nutial (Alliance, OH). Helping on weekends and on days off from work were Mrs. Eugenia Poroch (St. Clair Shores, MI) and Mrs. Dorothy Aldea (Royal Oak, MI). The kitchen staff also included two young ladies who served as dining room hostesses: Leslie Koch (Canton, MI) and Suzie Dragos (Canton, OH), aided for several days by Maria Blendea (Canton, MI).

After lunch, each student was assigned a job for the day. From kitchen duty to dorm sweep, they all helped to "keep house" at the Vatra. And in charge of all the cleaning were the Vatra maintenance men, headed by Peter Gibb (Youngstown, OH), assisted by Chris Kushner (Hermitage, PA) and Derek Tolci (also Hermitage), and Chris Popp (Aurora, IL).

After cleaning chores, the students had time for a wide range of activities. They went swimming at Grass Lake, when we had a water safety instructor. Although we did not have a "permanent" one, serving in this capacity from time to time were David Poroch (Midland, MI) and Marleen Aldea (Royal Oak, MI), who came to be with us on their days off from work.

One of our camp "traditions" is a trip to the Jackson Dairy. This year, our staff and students enjoyed

four "Dare to Be Great" sundaes, each containing 21 scoops of ice cream. One trip to the Dairy is enough for one camp.

Afternoon activity time would also include trips to the laundromat or the local shopping mall (for souvenirs). And when the temperature reached 100 + degrees, we simply went to the movies, so that all could enjoy the air-conditioned comfort for the afternoon. Upon return, it was time to dress and be ready for supper at 6:00 P.M.

The fourth class of the day was held at 7:00 P.M. by Preteasa Mary Ellen Rosco (Dearborn Hts, MI), who also served as Camp Director. Her subject was the Sacraments. All classes, by the way, were taught in the Heritage Center Conference Room.

At 8:00 P.M., we had evening activities, which included Arts and Crafts led by Becky McMahon (Birmingham, MI), and Romanian dancing, taught by one of the students, Miss Amy Toconita (St. Paul, MN). They participated in a ping-pong tournament. Winner of this year's tournament was Gabriel Bitu who, incidentally, is a concert pianist and played for the camper's enjoyment on many occasions.

Usually, by 9:30 things would begin to wind down.

Families with students on closing day.

Evening prayers were held in the church, and then everyone went to the dorm to prepare for bed and lights out.

Throughout the busy days, the students' physical health was watched by Gabriela Nicula (Livonia, MI), assisted for the first two days by our long-time Camp Health Director, Mrs. Virginia Vincent (Southfield, MI). Mrs. Vincent was not able to be with us for the full two weeks of camp this year.

Also, during the camp, the students were able to

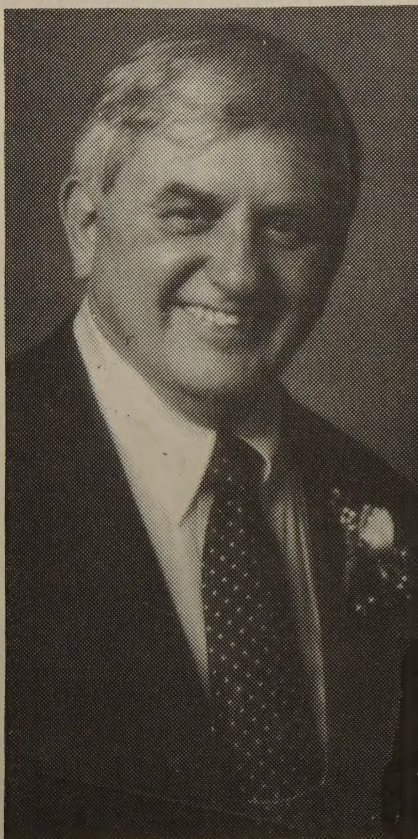
(continued on page 9)

IN MEMORIAM

Andrew Peru, a former member of the Episcopate Council, business manager of SOLIA, and past national president of A.R.O.Y., fell asleep in the Lord suddenly on Sunday, July 24, 1988, at his home in Dearborn Heights, Michigan.

He is survived by his loving wife Eugenia, daughter Eugenia Maria, and two grandsons Andrew and Jason, as well as brothers and sisters: John Peru, Charles Peru, Anica (Mrs. John) Sokol, and Mary Spisak. Also surviving are nephews, nieces, cousins and many godchildren.

Andrew was born at McKees Rocks, Pennsylvania, on September 29, 1916, the son of Vica and Maria Parau. At the age of 16, he came to the Detroit area, where he met and later married Eugenia Constantin in 1940.

He was dynamically successful in the business world, owning his own companies engaged principally in supplying parts to the automotive industry. Yet, he was extremely sensitive to people's needs and never neglected his family, his friendships and church. Andrew had ample opportunities to enter the social circles of the automobile world. But he always felt most "at home" with his Romanian church family.

Prayer services were held on two evenings prior to the funeral on Saturday, July 30. The funeral service was held at Sts. Peter and Paul Romanian Orthodox Church in Dearborn Heights, where Andrew devotedly served as council president and member of the choir and Men's Club. In attendance was His Grace Bishop Nathaniel, while participating clergy included Reverend Fathers: Leonte Copacia, Ioan Ivascu, Richard Grabowski, Laurence Lazar, Ioan Mihut, Romey Rosco, John Surducian and Constantin Tofan. Following the burial service at Woodmere Cemetery in Detroit, a Memorial Luncheon (Pomana) was served for 500 people in the church hall.

Andrew Peru will long be remembered by the Episcopate for his concern and generosity while he worked with Archbishop Valerian of blessed memory on major projects over the years.

All his fellow parishioners at Sts. Peter and Paul will continue to pray for his soul as they remember not only his most generous benefactions over the years, but also his drive, zeal and vision for the future and our youth. **May his memory be eternal.**

CLERGY CHANGES

PRISACARU, Rev. Fr. Vasile, relieved of his duties as pastor of Holy Cross parish, Washington/Alexandria, VA. effective August 1, 1988.

WEBSTER, Rev. Fr. Alexander, received into the ranks of the clergy from the Diocese of the South, effective, July 1, 1988, by the Episcopate Council.

HIERARCHAL SCHEDULE

Thursday, June 2. Salem, OH. ST. John. Pastoral visit.

June 3-5. Cleveland, OH. St. Mary. ARFORA Congress. Friday: Meetings, Vespers, dinner, program.

Saturday: Divine Liturgy, meetings, Vespers, dinner, program.

Sunday: Divine Liturgy. Ordination of Rev. Fr. Leonte Copacia. Blessings of David Oancea and Ian Pacurar as Sub-Deacons, and Ronald Muresan as Reader. Blessed plaque honoring Priest Emeritus Rev. Fr. Vasile Hategan. Festive banquet.

Tuesday, Wednesday, June 7,8. Miramar, FL. Holy Trinity. Mural project visit.

Sunday, June 12. Warren, MI. Descent of the Holy Ghost. Divine Liturgy. Blessing of the site for the new church. Festive Banquet.

Sunday, June 19. Southfield, MI. St. George Cathedral. Divine Liturgy. Reception for Rev. Fr. Leonte Copacia. Father's Day brunch.

Sunday, June 26. Dearborn, MI. Sts. Peter & Paul. Divine Liturgy. Memorial Service. Festive banquet for Hram.

Friday, Saturday, Sunday, July 1-3. Vatra. Episcopate Church Congress.

Monday, July 4. Heritage Center. Rededication.

July 9-23. Vatra. Religious Education Camp.

Sunday, July 17. Southfield, MI. St. George Cathedral. Celebrated Divine Liturgy. Attending AROY picnic for campers.

Wednesday, July 20. St. Elias Day. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Served Divine Liturgy attended by all the campers.

Sunday, July 24. Detroit, MI. St. Nicholas. Celebrated Divine Liturgy.

CAMP: (continued from page 7)

pend time with Mother Casiana, who taught some of them to use the "toaca," a long wooden board which rhythmically struck to call the faithful to services.

The middle weekend of camp, we were visited by the National Board of AROY, who held their summer meeting at the Vatra. This gave students an opportunity to meet the board members and talk about their local AROY chapters. That Saturday evening, the board hosted a "cookout" for staff and students.

On Sunday morning of that middle weekend, we journeyed to St. George Cathedral for Divine Liturgy. Then we were the guests of the local AROY chapters for lunch. Everyone had a good time at the Cathedral.

On the Feast Day of St. Elias (July 20), we travelled to the Dormition Monastery in Rives Junction for celebration of the first divine liturgy in their new chapel, by His Grace Bishop Nathaniel and visiting clergy from the Detroit area. Afterwards, a light luncheon was served. Then students were invited to take a "guided" walk around the 40 + acres of the monastery grounds. The nuns received us very warmly and we really enjoyed our visit.

Well, the two weeks went by very fast. Saturday, July 23, saw the camp come to a close. The Liturgy was celebrated by His Grace and the students gave the responses. At the dinner which followed in Iancu Hall, certificates were presented to the students with many thanks to all who helped make the camp a success.

Then it was that time again — time for those familiar lyrics "Goodbye, Vatra, goodbye . . ."

DELEGATES TO THE CHURCH CONGRESS

The following delegates elected by their parishes or appointed by the Auxiliaries of the Episcopate represented their parishes/organizations in the Congress.

UNITED STATES

- AKRON, OHIO — "Presentation of Our Lord"
Rev. Fr. Laurence Lazar, George Treff, Flora Grossmayer.
- BRIDGEPORT, CONNECTICUT — "St. Dimitrie"
Rev. Fr. Dimitrie Tatulescu, George C. Fatsy, Aurel Ciufecu.
- BROOKLYN/GLENDALE, NEW YORK — "Three Hierarchs"
Rev. Fr. Viorel Dumitrescu, Simion Beutura, Maria Beutura.
- CANTON, OHIO — "St. George"
Rev. Fr. Panteleimon Stanciu, George Oancea, Nicholas Lungociu Jr.
- CHICAGO, ILLINOIS — "Holy Nativity"
Rev. Fr. Simion Pavel, John Funariu, Gheorghe Radulescu
- CHICAGO, ILLINOIS — "St. Mary"
Rev. Fr. George Gage, George Muntean, Cornel Cotosman
- CLEVELAND, OHIO — "St. Mary"
Rev. Fr. Richard Grabowski, John T. Martin, Cicerone Zamfir
- DEARBORN HEIGHTS, MICHIGAN — "SS Peter and Paul"
Rev. Fr. Romey Rosco, Victor Leahul, Eugenia Poroch
- DETROIT, MICHIGAN — "St. Nicholas"
Rev. Fr. Marin Mihalache, Maria Corondan, Constantin Marandici
- DETROIT/SOUTHFIELD, MICHIGAN — "St. George Cathedral"
Rev. Fr. Constantin Tofan, Peter Metes, John Mercea
- DETROIT/WARREN, MICHIGAN — "Descent of the Holy Ghost"
Rev. Fr. John Mihut, Traila Balan, John Bandu

- ELLWOOD CITY, PENNSYLVANIA — "St. Elias"
Rev. Fr. Raymond Samoila, Andrew Gib
- ELMHURST, NEW YORK — "St. Mary"
Constantin Barbu
- FARRELL/HERMITAGE, PENNSYLVANIA — "Holy Cross"
Rev. Fr. John Mancantelli, Virgil Tolci, Andrew Regule
- FORT WAYNE, INDIANA — "SS. Michael and Gabriel"
John Zakhii, John Micu
- GARY/MERRILLVILLE, INDIANA — "Descent of the Holy Ghost"
Rev. Fr. George Treff, George Ross, Constantin Ardeleanu
- INDIANAPOLIS, INDIANA — "SS. Constantine and Helen"
Rev. Fr. Filimon Barbos, John Schmidt
- LOS ANGELES, CALIFORNIA — "Holy Trinity"
Rev. Fr. Constantin Alecse, Miron Bonca, Julian Lapadat
- MIAMI/MIRAMAR, FLORIDA — "Holy Trinity"
Rev. Fr. Traian Petrescu, Marie Morar, Ion Vasile
- NEW YORK, NEW YORK — "St. Dumitru"
Rev. Fr. Dumitru Sasu, Emil Panzaru
- PHILADELPHIA/ELKINS PARK PENNSYLVANIA — "Descent of the Holy Ghost"
Rev. Fr. Mircea Marinescu, George Micu
- PHOENIX, ARIZONA — "St. John"
Rev. Fr. Aurel Todorescu, Percy Avram, Emma Avram
- PORTLAND, OREGON — "St. Mary"
Dan Lupuleasa
- ST. LOUIS MISSOURI — "St. Thomas"
Rev. Fr. Dimitrie Vincent
- ST. PAUL, MINNESOTA — "St. Mary"
Rev. Fr. Cornel Todeasa, Philip Tocanita, James Capeti
- TUSTIN, CALIFORNIA — "St. Mary"
Rev. Fr. Cornel Avramescu, Ioan Cionea, Elvira Opran
- WARREN, OHIO — "Holy Resurrection"
Rev. Fr. Gregory Becker, Beatrice Jana, Victor Chuka
- WASHINGTON D.C./ALEXANDRIA, VIRGINIA — "Holy Cross"
Rev. Fr. Vasile Prisacarou, George Cucu.
- WASHINGTON D.C./VIRGINIA — "Protection of the Holy Mother of God"
Armand Scala, Marie Ficken
- WOONSOCKET, RHODE ISLAND — "St. John"
Rev. Fr. Remus Bleahu
- YOUNGSTOWN, OHIO — "Holy Trinity"
Rev. Fr. Remus Grama, Rosalie Graur, Charles J. Chetian

CANADA

- CALGARY, ALBERTA — "St. Mary"
Rev. Fr. Michael Lupu, Peter Ziriada
- DYSART, SASKATCHEWAN — "St. George"
John Bujea, Eleanor Bujea
- KITCHENER, ONTARIO — "St. John"
Avram Srbu, Vichente Ocolisanu
- LENNARD/INGLIS, MANITOBA — "St. Elias"
Rev. Fr. Nicolae Marioncu
- REGINA, SASKATCHEWAN — "St. George"
Rev. Fr. Dan Suci, Robert Buchanan, Rick Tonita
- REGINA, SASKATCHEWAN — "St. Nicholas"
Rev. Fr. Constantine Turcoane, Kathy Crossman, Eva Delnea
- TORONTO, ONTARIO — "St. George"
George Balasu, Tony Lupu
- VANCOUVER, BRITISH COLUMBIA — "Holy Trinity"
Rev. Fr. Constantin Tarziu
- WINNIPEG, MANITOBA — "St. George"
Rev. Fr. Mirone Klysh, Psa. Lillian Klysh

AUXILIARY ORGANIZATIONS

- A.R.F.O.R.A. — Pauline Trutza, Victoria Trotogott, Victoria Trotogott.
- A.R.O.Y. — Teva Regule (ex-officio), Rick DeMartini, Emily Lipovan
- ORTHODOX BROTHERHOOD, U.S.A. — Alexandra Carulea (ex-officio), Virginia Calin, Helen Mogan
- ORTHODOX BROTHERHOOD OF CANADA — John Bujeau (Ex-officio), Gloria Buchanan

SPECIAL ACCREDITATION

- Rev. Fr. John Limbeson
Rev. Fr. Catalin Mitescu

*Congratulations
to Our Graduates
and
God's Blessings for
Peace, Health and
Many, Many Years!*

Leslie Koch

Leslie Koch, daughter of Mrs. Betty Koch and sister of Kelley and Beth Koch, graduated this June from Plymouth-Salem High School in Plymouth, Michigan. Leslie is, currently, the president of Jr. AROY of St. George Cathedral in Southfield, Michigan, and, also, is a member of the "Hora Unirii" dance group. Leslie, an honor student, plans to attend Eastern Michigan University this fall where she will pursue her areas of interest: foreign languages/business. Leslie's proficiency in Spanish was tested this year when she had the opportunity to travel to Mexico with her Spanish teacher and a group of students. She hopes to eventually study abroad in furtherance of her foreign language skills.

Kimberly Ann Carson

Kimberly Ann Carson, 18, is the daughter of Mr. & Mrs. Donald and Joanne Carson of Sterling Hgts., Michigan. She graduated June 6, 1988 from Henry Ford II High School. She was in the Home Coming Court and also attended the Mannequin Modeling School. She was active in the High School Ski Club and the French Club.

She is working two jobs — in the office of a dentist in Rochester and in the office of a chiropractor in Sterling Heights. She is a member of the St. George Cathedral Jr. AROY.

She will attend Oakland University in September, majoring in English. Kimberly is the granddaughter of Mr. & Mrs. John and Anne Mercea.

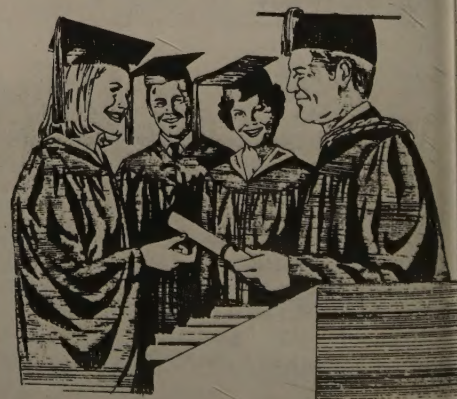
Marlene Aldea

Marlene Aldea, daughter of George and Dorothy Aldea of Royal Oak, Michigan, was graduated from Kimball High School. Baptized in St. George Cathedral, Marlene is a member of the Jr. AROY of which organization she is the treasurer.

Miss Aldea has attended the Camp Vatra for Girls and the Religious Education Courses; she has also been a counselor at the camp.

At Kimball, Marlene was a member of the Marching Band, Color Guard, Varsity Swim team, Softball Team and during her senior year, as co-op in the nursing program, worked at Wm. Beaumont Hospital.

Marlene plans to attend Eastern Michigan University this fall.

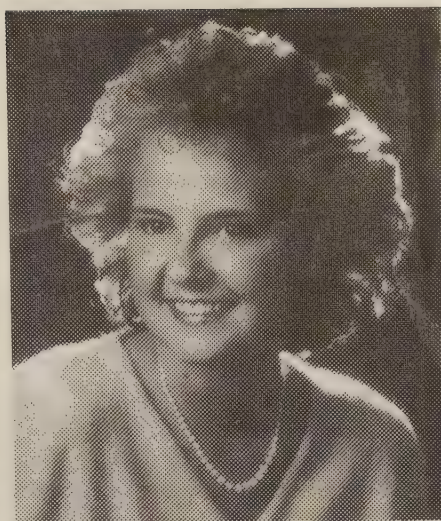
**Gabrielle Christine
Toconita**

Gabrielle Christine Toconita, the daughter of Jeanette and Michael Toconita of Havertown, PA, graduated from Haverford Senior High School in June having completed a four-year high school honors program in three years. She will enter St. Joseph's University in September, where she plans to pursue a pre-law academic program of studies for a Bachelor of Arts degree.

Maria V. Nicula

Maria V. Nicula, is the youngest daughter of Constantin and Veturia Nicula, and a recent graduate of Churchill High School in Livonia, Michigan, where she maintained a 3.65 grade average. Maria's hobbies are boating and folk dancing, and she was an active member of the "Horia Unirii" Dance Group in Detroit. At St. Peter & Paul Romanian Orthodox Church in Dearborn Heights, she is currently president of the A.R.O.Y. Chapter.

Maria Ann Blendea

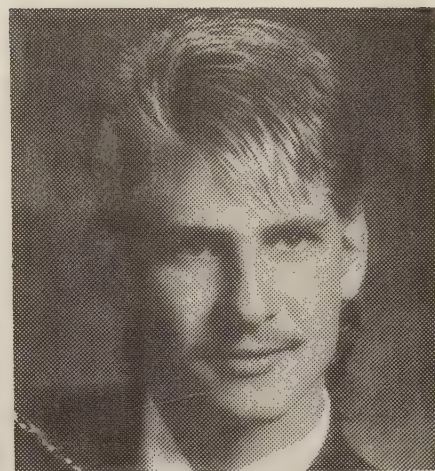
Maria Ann Blendea, age 18, is the daughter of Valerie A. Blendea of Canton, Michigan, and Kenneth F. Blendea of Detroit, Michigan, and Granddaughter of Anna Risca and Irene Blendea.

Maria graduated from Plymouth-Salem High School, Plymouth, Michigan, in January '88, and participated in the commencement ceremonies in June. While in high school, Maria was a member of the Honor Society, French Club, and the Girl's Golf Team. She has been accepted by Bowling Green State University, Bowling Green, Ohio, where she will further her education in the School of Business. Maria hopes to obtain a Bachelor of Science Degree in Marketing and Business Administration.

Maria has been very active as a member of the St. George Cathedral Jr. Aroy Chapter, in Southfield, Michigan. She has served as President, Secretary, and presently holds the office of Auditor. Maria attended Vatra Girls Camp and the mixed camps, as well as serving as counselor at both camps.

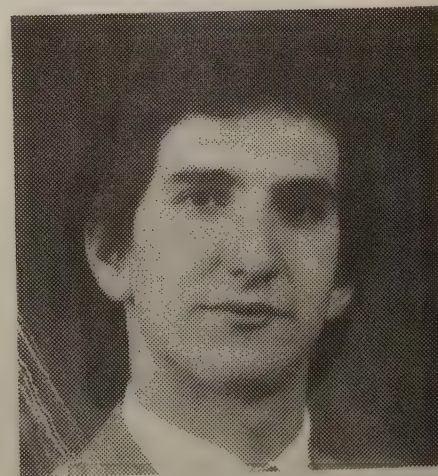
Dorel (Darrell) Liviu

Dorel (Darrell) Liviu, Mr. and Mrs. George Liviu, grandparents of Dorel (Darrell) Liviu announce the Darrell has passed his exam by the Michigan Bar. Mr. Liviu was baptized at St. George Cathedral. "We pray that the good God watches over Dorel and guides his steps."

Jason Michael Pate

Jason Michael Pate, graduated from Edsel Ford High School in Dearborn, Michigan, where he was an Honor Roll student. Being active in sports, his team won the Class "E" State Championship in 1986. Jason, son of Marvin & Mary Ann Kemp, was an altar boy at Sts. Peter & Paul Church in Dearborn Heights for several years. He plans to attend Henry Ford Community College this Fall to major in Mass Communications.

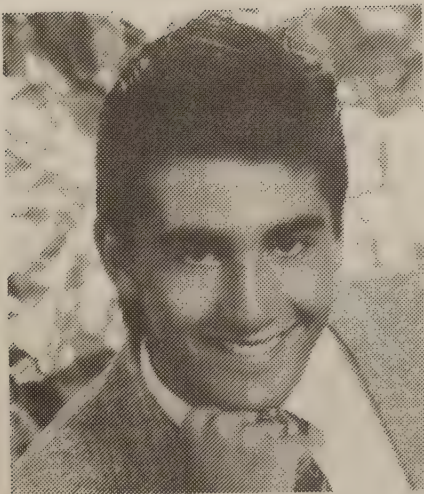

Michael Teodorescu

Michael Teodorescu, son of Mr & Mrs. Cezar & Doina Teodorescu of Livonia Michigan, graduated from Lawrence Institute of Technology.

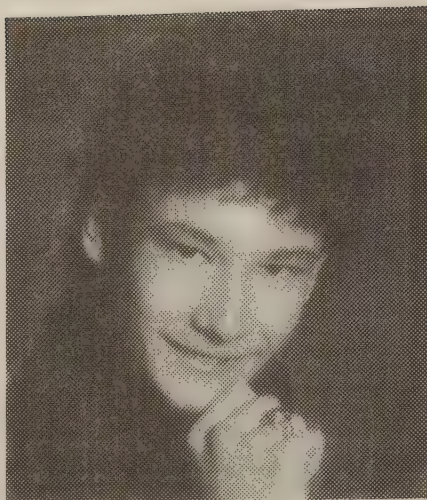
He obtained a Bachelor Degree in Mechanical Engineering and recently accepted a full time position at General Motors Co. with their design staff. We are proud of his accomplishments.

Michael D. Fibison

Michael D. Fibison, son of J. David and Marilyn Fibison grandson of John and Helen Folea and Martha Fibison of St. Paul, Minnesota graduated with honors on June 11, 1988 from Stewartville High School Stewartville, MN. Michael was Jr. and Sr. Class President, All-Conference in football and wrestling, Minnesota Association of Student Council's State Secretary, and is currently a representative on a statewide task force working on youth development through community education. He received four scholarships and will use them at Mankato State University where he plans to major in both Business and Mass Communications.

John Petroi

John Petroi, son of Iovan & Anca Petroi, graduated from Crestwood High School in Dearborn Heights, where he was active in sports (especially basketball). He also received several art awards for his drawings in local competitions. John intends to enroll at Henry Ford Community College this Fall to pursue a career in commercial arts. He has served as altar boy (currently as sacristan) at **Sts. Peter & Paul Church**, and recently graduated from their Sunday School. In A.R.O.Y., John remains active and has participated in national basketball tournaments.

Jeanette C. Toconita

Mrs. Jeanette C. Toconita (ne Manton) of Havertown, PA and the Descend of the Holy Ghost Church in Elkins Park received a Master of Arts degree in Theology from St. Charles Seminary, Overbrook, PA on June 26, 1988. She is now teaching at St. Joseph's University in Philadelphia where her husband, Dr. Michael J. Toconita chairs the Department of Modern Languages.

Suzanne P. Dragos

Suzanne P. Dragos, graduated for Timken High School in Canton, Ohio. She was active in extra-curricular activities which included Band, Rockette, Choir, and the Year Book. She was also voted the "Best Dressed Senior Girl" at Timken.

As a member of **St. George Romanian Orthodox Church**, she is very active in A.R.O.Y., and has been a delegate for the past three years to the AROY conference.

She attended Mixed Camp at the Vatra, and also worked as Counselor at this year's camp. She was a Debutante at the 1986 Cotillion.

She loves dancing, and was a member of the "Doina" Romanian Folkloric Ensemble.

Her future plans are to attend National Beauty College, and to pursue a modeling career.

Manuela Mihailescu

Manuela Mihailescu, has received a Masters of Business Administration in Marketing/Advertising from Baruch College of the City University of New York, class of May 1988. Grade Point Average: 3.95 advertising, 3.68 overall.

Mihailescu is also a winner of the first place award in the 18th Annual Philip Morris Marketing/Communications Competition for Students, Graduate Category, 1987. The first time Baruch College won such an award in a national competition for graduate students.

Master of Arts (Theater and Film Critique) from the Film and Theater Institute (IATC "I.L. Caragiale"), Bucharest, Romania, June 1974. Class Valedictorian.

**Lance Corporal
Michael James
Vasile Toconita**

Lance Corporal Michael James Vasile Toconita, U.S.M.C. is the son of Jeanette and Michael Toconita of Havertown, PA. A meritorious graduate of the Naval Sea School at San Diego, CA, Michael was awarded an appointment as personal security to the Admiral of the Seventh Fleet in the Pacific.

Otilija Mijok

Otilija Mijok, daughter of Justin and Andrijana Mijok graduated from Fordson High School in Dearborn. She plans to enroll at Henry Ford Community College for two years, then transfer to Wayne State University for a degree in business. Otilija hopes to become a certified public accountant for a major business firm. She is a recent graduate of Sts. Peter and Paul Sunday School, and a member of the A.R.O.Y. Chapter at the church in Dearborn Heights, Michigan, where she has served as chapter secretary.

Martha Gavrilă ARFORA Scholarship

This year's recipient of the Martha Gavrilă-ARFORA Scholarship is Miss Anna Jonascu of Dearborn Michigan.

Miss Jonascu will be entering Wayne State University, School of Medicine this fall to work toward her degree in medicine.

She has successfully completed and received her Bachelor of Science degree in Biochemistry and received her Master Degree of Public Health from the University of Michigan.

Anna was elected to the Biology Honor Society and has served as secretary and treasurer for the campus chapter.

She is an active member of Sts. Peter and Paul Church, Dearborn Heights, Michigan. Her activities include membership in the AROY, Hora Unirii Romanian Folk Dance group, and a member of the Marasești Society of the Union and League.

Anna's activities include Volunteer work at St. Mary's Hospital and Livonia Doctors Clinic.

The Martha Gavrilă-ARFORA Scholarship committee is pleased to present the one thousand dollar scholarship for the fourth year to a very deserving young woman. Anna Jonascu.

This scholarship is awarded annually for women pursuing a post-

graduate degree at an accredited college or university.

Members of the review committee are; Bishop Nathaniel, Mr. George R. Gavrilă, ARFORA-Pres. Pauline Trutza, Jo Anne Droubie, Dr. Violet Tomi Leathers, Bernice Sturgis and Leona Barbu.

The scholarship comes from matching funds from the Martha Gavrilă Trust Fund and ARFORA. It honors the memory of Mrs. Martha Gavrilă — a past president of ARFORA who had served for ten years from 1953-1963.

May we continue to serve in whatever capacity with love and sincerity.

**Leona Barbu
Chairman**

PARISH BULLETIN NOTES

Calgary, ALTA. St. Mary. Following Liturgy, we enjoy the fellowship at our coffee hours donated by various parishioners . . . Our Bible Study group eagerly takes part in the discussions and looks forward to the new sessions scheduled for the Fall.

†
Warren, OH. Holy Resurrection. The inter-Orthodox Annual Vacation Church School was held at our parish with a record attendance of 128 children . . . Thanks to the Ghindia families and to Sylvia Florea for the book donations to our library.

†
(continued on page 23)

TRANSFIGURATION

OF OUR

LORD

*Among his twelve apostles
Christ spoke the words of life,
And showed a realm of beauty
Beyond a world of strife:
When all my Father's glory
Shall shine expressed in me.
Then praise him, then exalt him,
for magnified is he!*

*Upon the mount of Tabor
The promise was made good;
When, baring all the Godhead,
In light itself he stood:
And they, in awe beholding,
The apostolic three
Sang out to God their Savior,
For magnified was he!*

*Byzantine Menaea,
Feast of the Transfiguration
(St. Cosmas, 8th cent.)*

Hampton Inn
27500 Northwestern
Southfield, MI 48034
(313) 356-5500

From Hotel to Church

Turn left out of the Hotel on the service drive and go to Lahser, and turn Right, get on U.S. 10 (Northwestern Hwy.). Going north take U.S. 10 to 9 Mile Rd. Exit. At the light you will turn Right, Church is on the Left side.

To Church from I-75

Southfield Freeway north to 8 Mile Rd. Exit. Go across 8 Mile Rd., now you are on the service drive. Go to first stop sign and turn left, next stop sign turn right. First light is 9 Mile Rd., turn left, Church is on the left side.

CONVOCATION

In conformity with Article II, Section I of
the By Laws, we hereby call into session

THE ANNUAL CONFERENCE OF THE AMERICAN ROMANIAN ORTHODOX YOUTH THURSDAY, AUGUST 25 — SUNDAY, AUGUST 28, 1988

at St. George Romanian Orthodox Cathedral
Southfield, Michigan

All local chapter delegates to the conference are called into session. The Conference will be in session starting Friday, August 26, 10:00 a.m., Eastern Daylight Savings Time.

† Bishop Nathaniel   Teva Regule   Dolores Kuharik
Spiritual Leader, AROY   President, AROY   Secretary, AROY

—SCHEDULE OF EVENTS—

Thursday, August 25

7:00 p.m.
8:00-10:00 p.m.

Vespers followed by Confessions
Social/registration of delegates

Friday, August 26

8:00 a.m.
9:30-10:00 a.m.
10:00 a.m.-1:00 p.m.
1:00-2:00 p.m.
2:00-4:00 p.m.

Holy Liturgy
Breakfast/late registration
Conference meeting convenes
Lunch Break
Conference meeting reconvenes

Saturday, August 27

8:00-9:00 a.m.
9:00-11:30 a.m.
11:30 a.m.-1:00 p.m.
1:00 p.m.
7:30 p.m.

Breakfast
Conference meeting reconvenes
Lunch/Choir rehearsal
Conference meetings reconvenes
Debutante Ball
"The Best is Yet To Come"

Sunday, August 28

10:00 a.m.
1:00 p.m.

Holy Liturgy
Conference-Banquet Program

To Hotel

Southfield Freeway to U.S. 10 (exit will be on the Left side, past 8 Mile Rd.). U.S. 10 to Lahser Exit turn Right on Lahser. First light is 11 Mile Rd., turn Left. Eleven Mile Rd. turns into a service drive running parallel with U.S. 10. The Hampton Inn is on the Right side the road.

St. George Romanian Orthodox Cathedral
18405 West Nine Mile Road
Southfield, MI 48075
(313) 569-4833

Despre credință-virtute-bine

— II —

O altă sinteză pe care o putem exprinde din scrierile și mărturiile finților Părinție, folosind chipul relațiilor triadice, este **voința-sculțare-libertate**. Voința este prin fire începutul ascultării de poruncile dumnezeiești ale iubirii și are ca sfârșit dobândirea libertății prin lucrarea sculțării, iar libertatea fiind potrivirii actualizarea voinței prin ascultare, este concentrată înlăuntrul voinței. Libertatea este voința pusă în mișcare și voința este libertatea până n-a fost pusă în mișcare. Ascultarea nu este însă nici începutul libertății și nici sfârșitul voinței. În raport cu libertatea, ascultarea este modul firesc de manifestare al voinței iar în raport cu voința, ascultarea este modul firesc de existență al libertății.

Între triada credință-virtute-bine și cea a voinței-ascultare-libertate este o legătură mai adâncă decât o simplă analogie. Credință este totdeauna dornică să se reverse în firea vieții, să se întrepătrundă în mișcarea ei sau mai precis să se miște în voire, pentru că și voirea la rândul ei să se poată mișca în credință. Altfel spus, credință mișcându-se în voință îi deschide acesteia puțința de a se mișca în credință sau de a avea aceeași mișcare spre credință pe care credința o are spre voire. Trasăturile voinței nu se amestecă, nici nu se confundă cu ale credinței; nu mai vorbim însă de două mișcări ci de una singură împreună-lucrată. Voirea este în-credințată, rămânând potrivit firii voire, dar după lucrare strălucind credință; iar credința, la rândul ei, neschimbându-se după fire, se în-voiește prin pătrunderea ei în voință, izvorând credința prin voire.

În același fel se poate vorbi și despre lucrarea virtuților trăind într-o unire ipostatică cu lucrarea ascultării sau despre binele dumnezeesc mișcându-se fără amestec și confuzie în firea libertății și care în aceeași mișcare, se vedește mișcându-se binele dumnezeesc.

Mulțimea și varietatea și adâncimea

de înțelesuri care îmbracă fiecare termen al triadelor nu rezultă și-n construirea mai mult mai puțin arbitrară a unor relații între ele, ci din întrepătrunderea lor după rânduiala cuvenită așezării. Potrivit acestei perihoreze, fiecare nu se mai face cunoscut printr-o mișcare spre celelalte ci prin mișcarea celorlalte în ea, dar și a ei în celelalte. Și inseparabilitatea celorlalte de ea, dar și a ei în celelalte, îi dăruie însușiri pe care nu le-ar avea dacă ar rămâne singură.

Aparenta simetrie a triadelor este însă înșelătoare; nici puterea credinței, nici săvârșirea virtuților nu trebuiesc socotite numai după vădirea lor omenească, pentru că binele în care sfârșesc virtuțile și care este sfârșitul credinței actualizate nu este omenesc. Credința este binele dumnezeesc concentrat în ea, nu pentru că ar fi capabilă de una singură să ajungă la el, ci pentru că, pe lângă avântul, tendința și dorința aprinsă ce se revărsă firesc din ea, este avântată, atrasă și aprinsă de dragostea lui Dumnezeu sau de harul Sfântului Duh. Și orice altă putere care s-ar împărtăși de credință, se împărtășește mai întâi de "harul credinței sau de lucrarea Sfântului Duh în ea. Și ceea ce le face prin credință sau din credință, le face datorită harului aflat în credință.

Datorită împărtășirii puterilor, spunem că binele care după fire este credința activată devine după lucrare voința activată, iar libertatea care după fire este voința activată devine după lucrare credința activată. Voința chiar dacă ar avea dispoziția credinței, n-ar ajunge niciodată să voiască prin credință sau mai bine zis să se facă cunoscută prin mișcarea credinței dacă duhul sau harul credinței n-ar produce în voință o anumită sensibilitate pentru credință. În actualizarea lucrărilor ei firești, voința nu mai este conștientă de sine ca voință ci se cunoaște pe sine prin lucrarea credinței sau se vede devenită credință după lucrare. Și astfel, libertatea ca sfârșit al ascultării

născută din voință, află în mișcarea ascultării pe aceea virtuții, vadindu-se după harul binelui dumnezeesc, drept credință actualizată.

Și iarăși credința, care după fire este începutul virtuții, devine după lucrare începutul ascultării, iar voința, care după fire este începutul ascultării devine după lucrarea și harul credinței, începutul virtuții. De aici nu urmează ca voirea este subiectul virtuții sau al credinței, după cum nici credința nu este subiectul ascultării pentru că nu este nici subiectul voinței. Strict vorbind, este o unire ca între două subiecte care-și împărtășesc lucrările unul celuilalt, care se dăruiesc ca subiect unul celuilalt.

"Devenirea" în cazul nostru nu înseamnă schimbarea sau transformarea vreunei puteri în alta, ci indică împărtășirea uneia de lucrarea celeilalte; cea care se împărtășește, primește în firea ei, prin mișcarea celeilalte puteri în ea, modul de subzistență al acesteia, viața și toate câte le are aceasta, dar nu și firea. Astfel voința nu poate deveni după natură ceea ce este credință, dar poate dobândi însușirile credinței prin dăruirea și revărsarea acesteia și a harului din ea, putând lucra ale credinței, rămânând după natură tot voință. Deasemenea libertatea nu poate deveni după fire ceea ce doar binele este, dar prin împărtășire la acesta, dobândește după lucrarea binelui dumnezeesc caracterul pe care binele îl are firesc. Și în sfârșit, ascultarea nu se schimbă în virtute după natură, dar după mișcarea întreagă a virtuții în ea se poate chema ea însăși virtute, ca una ce nu se mai arată după cele ale ascultării ci după ale virtuții, viețuind nu după ascultare, deși este ascultare după fire, ci după virtute, deși nu este virtute altfel decât după lucrare.

Cu acestea în gând, trebuie înțeleasă străduința Păr. D. Stăniloae de a arata legături dintre voință și credință, când spune: "prima încordare a voinței noastre nu poate avea decât acest obiect: de a crede. Iar cine vrea să creadă, ajunge de poate să creadă. Nu există om care vrând cu stăruință să creadă, să nu fi ajuns la puțința de a crede.

(continuare pe pagina 24)

BIBLIA DE LA BUCUREȘTI

— 1688 —

300 ani de la apariție *

Acum 300 de ani, la 1 noiembrie 1688, se termina tipărirea **Bibliei de la București**, numită și a lui **Serban Cantacuzino**, prima traducere integrală a Sfințelor Scripturi în limba română, actul de naștere al limbii, române literare. Evenimentul este similar traducerii Bibliei în limba germană, făcută de reformatorul Martin Luther în 1522, prin care se puneau bazele limbii literare germane.

Sfintele Scripturi sau Biblia reprezintă colecția de scrieri religioase ale Vechiului și Noului Testament, adunate și selecționate de Biserică, scrise sub inspirația Sfântului Duh și cuprinzând cuvântul sau revelația lui Dumnezeu dată în Iisus Hristos și transmisă de apostoli.

Dacă Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung (1521) reprezintă actul de naștere al limbii române scrise, la Catehismul lui Filip Moldoveanu (1544), prima tipăritură în limba română, traducerea Bibliei în întregime în limba română din 1688 — precedată de tipărirea de către Diaconul Coresi a tălmăcirilor maramureșene ale Sf. Scripturi în secolul al XVI-lea — constituie unul din evenimentele bisericești și culturale cele mai de seamă ale secolului al XVII-lea.

Tipărirea Bibliei de la București a început la 5 septembrie 1688 fiind domn în Muntenia Șerban Cantacuzino (1678-1688) iar mitropolit al Ungrovlahiei Teodosie (1668-1672 și 1679-1708) și s-a încheiat în Septembrie 1688. La 28 octombrie 1688 Șerban moare, urmându-i la tron nepotul, Constantin Brâncoveanu (1688-1714). Acesta poruncește să se pună o nouă foaie de titlu la exemplarele nedifuzate încă, în care se menționează că tipărirea s-a terminat sub el, la noiembrie 1688.

Este o lucrare de mari proporții pentru acel timp, cu 944 pagini și două prefețe, una pusă sub numele lui Ser-

ban Cantacuzino, opera vreunui teolog grec, cealaltă semnată de Patriarhul Dositei al Ierusalimului (1669-1707), în care apar numeroase referințe la istoria românilor, inclusiv ideea unității muntenilor, moldovenilor și ardelenilor, prefată întocmită de stolnicul Constantin Cantacuzino. S-a apelat la Patriarhul Dositei să semneze prefața pentru a da o mai mare autoritate noii Bibliei românești, cerându-se "după cum se cade" și aprobarea de "la sfânta și muma noastră Beseareca cea mare," adică de la Patriarhia Ecumenică de Constantinopol, cum reiese din prefața atribuită lui Șerban.

La traducerea și tipărirea primei Bibliei integral în română și-au adus contribuția mai mulți cărturari din secolul al XVII-lea, cum rezultă din prefața "lui Șerban," "Și aceasta am făcut la tălmăcirea acestei Sfinte Scripturi, făcând multă nevoie și destulă cheltuială. Despre o parte puind dascăli învățați foarte den limba elinească, pe prea înțeleptul cel dentru dascăli ales și arhieru Ghermano Nissis, și, după petrecerea lui, pe alții care s-au întâmplat, și despre altă parte **al noștri, oameni ai locului**, nu numai învățați întru a noastră limbă, ca și de limba elinească având știință ca să o tălmăcească, care luând lumina și **dintre-alte izvoare vechi** și alăturându-le cu cel elinesc al celor 70 de dascăli, cu vrerea lui Dumnezeu o au săvârșit pre cum se vede . . ."

S-au folosit traduceri de texte religioase provenite din toate ținuturile românești, textele maramureșene sau rotacizate tipărite de Coresi, Liturghierul lui Coresi (1570), Palia de la Orăștie (1582), Noul Testament de la Bălgrad (Alba Iulia) al mitropolitului Simeon Ștefan (1648), Evangheliarul lui Iordache Cantacuzino (1682), Paremiile lui Dositei (1683), precum și prima traducere integrală a Septu-

agintei în românește, făcută de spătarul Nicolae Milescu (1664).

Pentru **Vechiul Testament** textul de bază a fost traducerea după versiunea greacă a Septuagintei, tipărită la Frankfurt în 1597, făcută de boierul moldovean Nicolae Milescu (1636-1708) la Constantinopol în 1664, pe când era reprezentantul domnitorului Grigore Ghica la Înalta Poartă. Aceasta reiese și din "Cuvântul înaintea către cetitori" unde se scrie "Pentru aceea, prea iubite cetitoriule, am pus nevoie această (vrând Dumnezeu prin porunca stăpânului) de o am scos-o prea limba românească den izvodul lui Necolae cartea aceasta ce se cheamă Biblia . . ." Recent cetătorul N. Ursu a dovedit că traducerea lui Milescu a fost revizuită și îndreptată de mitropolitul Dositei al Moldovei, pe când era episcop de Roman, până în 1671. Faptul se explică prin aceea că Biserica n-a admis niciodată ca un laic să traducă sau să tipărească Biblia. Trebuia dar ca munca să aibă girul unui reprezentant oficial al Bisericii.

Pentru **Noul Testament** textul de bază a fost ediția de la Bălgrad sau Alba Iulia din 1648 a mitropolitului Simeon Ștefan, reproducându-se și trei capitole de introducere la Evangheliile după Marcu, Luca și Ioan. Comparând cele două texte se pot sesiza câteva schimbări neînsemnate de limbă.

Înainte de a intra la tipar, întregul text a fost revăzut și de unii cărturari munteni, cum se vede dintr-o notă finală: "Iară cu nevoie și îndreptarea celor ce s-au întâmplat dascăli și mai mult deslușindu-se pre limba românească de cei mici și plecați dentru slugile Măriei Sale Șarban biv logofăt i brat ego Radu log (ofăt)." Este vorba de frații Șerban și Radu Greceanu, care s-au bucurat și de îndrumarea marelui cărturar Constantin Cantacuzino stolnicul. În "prefata" celor doi frați Greceni la traducerea "Mărgăritarelor Sf. Ioan Gură de Aur" (1691), ei mărturiseau că l-au avut pe stolnic ca "îndreptătoriu" (M. Păcurariu). Cei doi revizuitori au textului Sf. Scripturi vor fi fost ajutați

unii cărturari greci, care se aflau
București-cum se vede din citatul de
nceput-ca episcopul Ghermano de
sa și chiar Patriarhul Dositei al
salimului, care în 1688 se afla la
urești, "consultați" pentru redarea
tă a unor cuvinte dificile.

Diortosirea sau pregătirea textului
tipărit și supravegherea tipăririi a
ut-o Mitrofan al Hușilor, ucenicul
opolitului Dosoftei al Moldovei,
se vede dintr-o însemnare de pe ul-
a pagină care-l prezenta pe
trofan "a tot meșteșugul tipografiei
ndireptării cuvintelor, ostenitoriu"
ropolitul Ungrovlahiei, Teodosie,
arantat Ortodoxia primei traduceri
grale a Bibliei în limba română.

Faptul că numele lui Miclescu și a
ropolitului Dosoftei nu-s mențion-
nu trebuie să surpindă prea mult:
iclescu a tradus Vechiul Testament
când era la Constantinopol ca trimis
lui Grigore Ghica, cel care a poruncit
să ucis postelnicul Constantin Can-
azino, tatăl viitorului domn Serban,
e a tipărit Biblia. În 1688
ropolitul Dosoftei al Moldovei era
at în Polonia și amenințat cu
erisirea de Patriarhul Dositei al
usalimului, care semna prefața. În
ste condiții menționarea numelui lor
re ostenitori se considera inoportună.
tuși N. Păcurariu menționează
tul că un exemplar din Biblie i-a
trimis lui Dosiftei în Polonia, fă-
d comentarii marginale la Vechiul
stament în greacă, latină, polonă și
rână și crede că n-ar fi exclus ca în-
g textul să fi fost definitivat de
softei pentru tipărirea la Iași; pier-
d scaunul în 1686, textul ar fi
ns la București prin ucenicul său
itrofan al Hușilor.

Biblia de la 1688 cuprinde, alături
cele 39 cărți canonice ale Vechiului
stament și unele fragmente
canonice ca; Istoria Suzanei, Cân-
ea celor trei tineri; Istoria balaurului
a lui Bel și Rugăciunea lui Manase.

De asemeni, Biblia din 1688
brinde și o lucrare intitulată "A lui
sif la Macavei carte," care este
rarea "Despre rațiunea dominantă"
lui Iosif Flaviu, tradusă în românește

de Nicolae Miclescu sub titlul "Pen-
tru singur țiitorul gând." Aceasta este
prima scriere filozofică tradusă în
limba română.

Biblia de la București din 1688 este
socotită și ca o expresie a unității
românilor de pretutindeni, căci Vechiul
Testament a fost tradus apoi revizuit
de doi cărturari moldoveni, Noul
Testament este opera cărturarilor Tran-
silvăneni iar ultime revizuire și chel-
tuelile tipăririi aparțin cărturarilor
munteni și domitorului lor.

Circulând în toate teritoriile locuite
de români, Biblia lui Serban a jucat
un rol însemnat în pregătirea unității
bisericești a românilor. În însăși foaia
de titlu se preciza că s-a tipărit "spre
înțelegerea limbii românești" și "pen-
tru cea de obște priință s-au dăruit
neamului românesc," iar în prefața
atribuită Patriarhului Dositei se arăta
ca rostul bibliei era "să lumineze celor
din casă și Bisearicii noroade;
rumânilor, moldovenilor și ungrovla-
hilor."

Sub raportul limbii, Biblia din
1688 impresionează prin unitatea
vocabularului și a sistemului morfo-
logic. Introducerea a numeroase cuvinte
populare a făcut textul să fie accesibil
tuturor românilor, ceea ce explică și
scăderea elementului slav în favoarea
celui latin. George Călinescu nota că
Biblia din 1688 "apare ca un docu-
ment de consolidare a limbii literare."

Acum treisute de ani poporul român
s-a învrednicit să fie și el "poporul
Cărții lui Dumnezeu," pentru a as-
culta Cuvântul Domnului în graiul
românesc și a-L folosi în biserici, școli
și în casele fiecăruia. Un cald și vi-
brant omagiu să aducem, noi, cei de
astăzi, tuturor ostenitorilor traducerii
și tipăririi primei ediții integrale a Bib-
liei în limba română, acum treisute de
ani, în anul Domnului 1688. Cel
Atotputernic să le odihnească sufletele
pentru cel mai frumos cadou făcut Bi-
sericii și Culturii Românești-BIBLIA
de la 1688!

Dr. Cezar Vasiliu — Vancouver

FRĂȚIETATEA ÎN MICILE PAROHII CANA- DIENE

În cursul acestui an am slujit la mai
multe hramuri și aniversări din paro-
hiile noastre canadiene. Ca și în tim-
pul din trecut frăția dintre aceste paro-
hii a rămastare și mereu lucrătoare.
Deși unele parohii din acestea au un
redus număr de membri hramurile,
aniversările și alte ocazii bisericești sunt
pătrunse de alese însuflețiri. Chiar și
cel dela depărtări mai mare lasă la o
parte anumite treburi mai grabnice și
vin la asemenea prilejuri de suflet îm-
burcurătoare. Cei care n'au "car" se
pun la cale cu cei care au și vin să se
bucure împreună. Chiar și copiii lor
îndrăgesc asemenea întâlniri frățești.
Acestea la sunt scumpe momente din
viața lor și se cade să fie tot mai în-
semnate momente de solidaritate or-
todoxă. Dacă respectiva parohie, care

sărbătorește are cumva lipsă de cor sau
de cântăreț bisericesc, cei ce au se în-
grijesc să le aducă pe cei trebuitori ser-
vicilor bisericești. Și fiecare din cei care
iau parte totdeauna se silesc să fie acolo
ceva mai de vreme de începutul Sfintei
Liturgii.

E o predanie ce se ține cu sfințenie
ca după slujbă fiecare să ia parte la
sfințirea apei în ograda bisericii, la
slujba la mormintele din cimitir și la
masa sărbătorească din ziua hramului
sau alte momente de seamă din paro-
hia respectivă. Cu asemenea prilejuri
se amintesc momente frumoase și tot
felul de încercări din viața parohiei. Nu
lipsește frumoase donații pentru
ajutorarea parohiei în sărbătoare.
După terminarea treburilor dela hala

(continuare pe pagina 24)

MEDITAȚIE LA "ADORMIREA MAICII DOMNULUI" 15 AUGUST

*"Întru naștere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu
o ai părăsit de Dumnezeu Născătoare."*

(din troparul Adormirei)

**Cine poate descrie taina acestui mare praznic îm-
părătesc?**

Hristos a lăsat această taină nerostită, dar, nu cu totul necomunicată.

Sfinții Andrei Criteanul și Ioan Damaschin au multe predici lămuritoare despre Maica Domnului și despre acest praznic.

Sfântul ei fiu ridicându-se la Tatal său, a ridicat la "pământul ceresc," pe cea care era "cer pământesc."

Ea este ființa care împlinește planul Sfintei Treimi cu privire la mântuirea oamenilor și a lumii.

Proorocul David, însuflăt de Duhul Sfânt, face din întreg Psalmul 44 o cântare de preamărire lui Mesia — Împăratul veacurilor.

Cerurile s-au deschis și Proorocul vede pe Fiul Tatălui în locașurile de slavă, stând pe tron de domnie, plin de frumusețe și îmbrăcat în putere.

Iar înlăuntrul curților casei lui Dumnezeu, Psalmistul vede o femeie, învăluită și împodobită cu mare frumusețe.

El nu-și poate stăpâni glasul de admirație și strigă: *"Stătut-a Împărăteasa de-a-dreapta ta, Doamne, îmbrăcată în haină aurită . . ." (Ps. 44,11)*

Cine este acea femeie, împodobită cu toată strălucirea?

Este Prea Sfânta Fecioară Maria, Maica lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru. Șade de-a-dreapta tronului Fiului ei, pentru că este Stăpâna tuturor făpturilor.

Ceiace Sfinții Părinți au contemplat în viziuni răpitoare, noi vedem astăzi cu ochii credinței noastre.

Sf. Fecioară a trăit pe pământ și prin curăția ei feciorelnică s-a învrednicit să devină mireasă a Prea Sfântului Duh.

În trupul ei s-a zămislit cel fără de început — Fiul lui Dumnezeu. La sânul ei s-a hrănit "Hrănitorul" nostru și-al tuturor făpturilor.

Acest "Rai Cuvântător" după ce și-a îndeplinit pe pământ rolul ei de "chivot" purtător al Cuvântului lui Dumnezeu, astăzi o vedem trecând dela cele pământești, la cele du sus.

O vedem în locașurile cerești, lângă altarul Prea Sfintei Treimi: "Învăluită în soare, cu luna sub picioare și cu o cunună de 12 stele pe cap." (Apoc. 12,1)

Pe cruce fiind răstignit Domnul Iisus, o încredințează

pe Sfânta Sa Maică ucenicului iubit Ioan. *"Fiule, iată mama ta,"* și *"Femeie, iată fiul tău."*

Prin aceste cuvinte Iisus ne-a făcut pe noi, între neamul omenesc, fii ai măicuței Lui, iar pe Prea Sfântul Lui Maică, rugătoare și ocrotitoare noastră în nevoi și necazuri.

După înălțarea Fiului ei la cer, Sfânta Fecioară a făcut ca o făclie luminoasă în mijlocul apostolilor și-a primilor creștini din Ierusalim.

Ea sa afla cu ucenicii la rugăciune și la frângerea pâinii, și deasemeni prezentă la "pogorârea Duhului Sfânt" peste Sfinții Apostoli.

Când i s-au împlinit zilele de trăit pe pământ, ea murit cu moarte firească, pentru că fiind ca noi toți de pe pământ, în pământ trebuia să se întoarcă. Dar moartea i-a fost fără durera și Cel ce i-a păzit fecioria la naștere, i-a păzit și trupul de moarte (putrejun) ridicându-l la cer, în Sfânta Sfintelor, lângă tronul lui Dumnezeu.

"Maica mea Binecuvântată, intră în slava mea. Frumoasă ești și nici o prihană nu este în tine." (Cânt. 4,7)

Iar noi păcătoșii cu smerenie strigăm ție:

Bucură-te, locașul lui Dumnezeu.

Bucură-te stâlpul Bisericii cel neclintit.

Bucură-te adâncul milostiviilor.

Bucură-te Maică, Pururea Fecioară!

Amin!

Maica Stareță Benedicte

PSALM

Celor de acasă

*Ce pod se mai ridică sub oștile de
oase?*

*Pe carnea voastră, iată, trag
pluguri brazde lungi*

*Durerea ca o roabă în piele vă des-
coase*

*Cearșafuri pentru cortul străinilor
năluți.*

*Hlamida bucuriei nu își mai are
rostul*

*În cer de multă vreme s-a și făcut
târziu:*

*Doamne, adu-Ți aminte de poporul
nostru*

Ce-a răstăcit un secol prin pustiu.

Pr. Marin Mihalache

O MEDITAȚIE PENTRU SCHIMBAREA LA FAȚĂ 6 AUGUST

„Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care am binevoit. Acesta să-L ascultați.”

(Matei 17,5)

Aceasta este porunca dumnezeiască, ce s-a dat lui la Schimbarea la Față a Domnului Iisus.

Importanța acestei mari sărbători este că în această Domnul Iisus Hristos și-a descoperit „Slava Dumneirii” sale ucenicilor săi pe Muntele Tabor în prezența celor doi prooroci — Moise și Ilie — arătându-le că El stăpânește și peste cei vii și peste cei morți.

Deși Iisus făcea multe minuni și vorbea cum nimeni nu mai vorbise până atunci — totuși — poporul nu ieșea, mai ales conducătorii lor, fariseii și saducheii, credeau că El este Mesia; ci ziceau că El este Ilie sau Moisi. Unii credeau că a înviat Ioan Botezătorul tăiat de Irod, sau că este un mare prooroc. Dar alții ziceau: „De ar fi acesta Fiul lui Dumnezeu, ar strica legea lui Moisi.”

Iisus știa despre tot ce zicea poporul, însă primea răspunsul cu resemnare ca prin suferințele Lui să ne răscumpere din păcatul cel făcut de Adam.

Ucenicii Liiu însă, se turburau cu mintea când auzeau aceste și nu stiau ce să mai creadă.

De aceea Iisus fiind odată în părțile Cezareii lui Filip, întrebat pe ucenici „Cine zic oamenii că sunt, Eu, sau Omului?” *(Matei 16, 13-14)*

„Dar voi, cine ziceți că sunt?” Și noi știm cum Simon Petru cel fierbinte la credință a strigat: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu.” Iar Mântuitorul a răspuns: „Fericit ești Simone, că nu trup și sânge ți-au descoperit ție acestea, ci Tatăl meu cel din ceruri.” *(Matei 16, 17)* „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea . . . Ție-ți voi da cheile împărăției cerurilor” și tot atunci le-a poruncit să spună la nimeni că El este Hristosul. Conversația este lungă, citiți-o la Matei Cap. 16 vers 15-20.

Tot atunci, Iisus le-a spus că El trebuie să meargă în Ierusalim și să pătimească dela bătrâni, arhierei și turari, că va fi omorât, auzind de aceasta, mai ales Petru cel râvnitor, a strigat: „Să nu-ți fie Ție aceasta amare.” Iar Iisus i-a răspuns: „Mergi înapoia mea” *(Mat 16, 21-23)*

Înrând Iisus să le împrăștie supărarea, după șase zile, a luat pe Petru, Pe Iacob și pe Ioan fratele lui Iacob și au supt să se roage pe un munte foarte înalt — Muntele Tabor — unde Iisus vorbind cu Moisi și Ilie, s-a schimbat la față înaintea ucenicilor.

Fața i-a strălucit ca soarele, iar veșmintele i s-au făcut albe ca zăpada și un nor luminos i-a cuprins pe ei,

acoperind tot muntele. Știm cum Sfânta Scriptură, precum și icoana Schimbării la Față, ne arată cum ucenicii de spaimă, au căzut pe pământ, fiind aproape morți.

Și că, au auzit un glas din nor, zicându-le: „Acesta este Fiul meu cel iubit. Pe acesta să-L ascultați.” *(Matei 17,5)*

Apoi norul precum și proorocii au dispărut și tot în acel moment, slava lui Dumnezeu s-a departat dela ochii lor, iar Iisus rămânând singur s-a atins de apostoli și le-a poruncit să nu se teamă și să nu spună la nimeni ce-au văzut, până după patima, moartea și Învierea sa cea de a treia zi *(Mat 17, 4-9)*

De ce a luat Iisus numai pe acești trei apostoli pe Munte?

Pe Petru l-a luat, pentru că avea mai multă dragoste și râvnă către Hristos decât toți apostolii.

Pe Iacob l-a luat pentru că se făgăduise că va bea paharul care Iisus îl va bea.

Dar pe Ioan, pentru că îl iubea Iisus mai mult decât pe toți ucenicii — pentru curăția, înțelegerea, înțelepciunea, și pătrunderea lui adâncă, în cele spirituale.

Toți cei trei Evangheliști au scris despre Iisus, lucruri istorice . . . omenești: cum s-a născut, unde, care-I este descendența . . . etc.

Numai Ioan este cel ce ne arată pe Iisus „Dumnezeu și Creator.”

„La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Toate prin El s-au făcut și fără El nimic nu s-a făcut. În el era viață. Și viața era lumina oamenilor.” (Ioan 1,1-5)

De ce și-a arătat Domnul Iisus Hristos Dumnezeu înaintea Ucenicilor?

Pentru că peste puține zile, era să fie dat pe mâna necredincioșilor evrei, ca să sufere și să fie răstignit și omorât. Iar dacă ucenicii îl vor vedea legat, bătut și batjocorit, nu cumva și li se pară că El nu este Dumnezeu adevărat — ci să-și amintească de slava și lumina ce strălucise înaintea lor și de frumusețea chipului ce văzuse pe Muntele Tabor, ca astfel să înțeleagă că El, Iisus, de bunăvoie rabdă toate acele chinuri, pentru mântuirea noastră.

„Acesta este Fiul meu cel iubit,” a răsunat pe Tabor, umplând văzduhul, pentru a-2-a oară, căci prima mărturie a fost pe țărmurile tordanului când Iisus a fost botezat de Ioan Botezătorul.

Deci, pe Tabor a fost o întărire a cuvântului ce s-a auzit la botez.

Pe Tabor s-a desăvârșit — recomandarea către oameni — cum, că, Iisus este Fiul lui Dumnezeu, dar cu porunca: „Pe acesta să-L ascultați” *(Mat. 17,5)*

Orce cui s-a dat această poruncă?

Numai celor 3 apostoli înspăimântați? Sau numai iudeilor despre care Iisus zicea: „Sunt trimis către oile

cele pierdute ale casei lui Israel?”

Nu, iubiți credincioși! Porunca “Pe acesta să-L ascultați” este o datorie — pentru noi — toți fii Bisericii lui Hristos.

Iisus Hristos este — Cel mai mare — sau Unicul învățător și povățuitor” al omenirii, sau singurul care merită acest nume.

Proorocii L-au vestit ca lumină a neamurilor și aducător de mântuire a întreg neamului omenesc. “*Iată l-am pus martor pentru popoare — căpetenie și învățător al neamurilor.*” (Isaia 55,4)

Iar când s-a arătat Mântuitorul în lume, El însuși a zis despre sine: “*Eu sunt lumina lumii, Cine-mi urmează mie, nu umblă în întunec ci are lumina vieții,*” (Ioan 8,12) sau “*Eu de aceea am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul.*” (Ioan 18,37) “*Iar voi să nu vă numiți învățători, căci unul singur este învățătorul vostru, Hristos.*” (Matei 23,10)

Iisus a vorbit omenirii, cum n-a mai vorbit nimeni până atunci. El s-a străduit, atât prin cuvânt, cât și prin exemplul vieții sale, să arata oamenilor calea spre cer, spre viața veșnică. “*Pildă v-am dat, ca și voi să faceți cum am făcut Eu.*” (Ioan 13,15)

Și astăzi, Mântuitorul ne vorbește ca atunci când strabătea drumurile țării sfinte. El își continuă slujba de învățătură și povățuire prin sfânta Lui Biserică.

Tot ce-au auzit și văzut sfinții apostoli câtă vreme au fost cu Iisus, toate s-au scris și ni s-au transmis nou creștinilor, ca moștenire și poruncă.

Cuvintele lui Iisus sunt lumină pentru toate vremurile!

Sarea pământului care conservă lumea de stricăciune! Aluat care face să dospească toată frământătura societății omenești. “*Cuvintele pe care vi le grăesc Eu sunt Duh și viață.*” (Ioan 6,63)

Sfântul Vasile cel Mare, într-o scriere a sa, numește Sfânta Evanghelie “Atelierul sufletelor” și “farmacia plantelor duhovnicești.”

Învățătura Domnului nostru Iisus trebuie să ne fie “regula de aur” a vieții noastre, în toate împrejurările și lucrurile ce le avem în legătură cu oamenii și cu societatea.

Să gândim, să vorbim și să ne conducem după poruncile Domnului.

Iar datoria ce ne revine este, nu numai recunoștință, ci și să ne dăm un astfel de “Învățător” ci mai ales, trebuie să păzim poruncile Tatălui ceresc.

“Pe acesta să-L ascultați!”

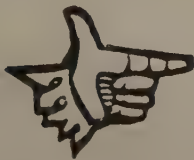
Amin!

Maica Stareță Benedicte

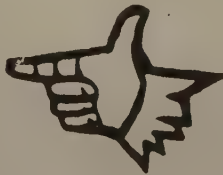
IMPORTANT!

SOLIA — Schimbare de adresă

“Solia” - The Herald și Departamentul de publicații al Episcopiei Ortodoxe Române din America au următoarea adresă:

SOLIA-THE HERALD
146 W. Cortland
Jackson, MI 49201-2208
U.S.A.
Tel: (517) 789-9088

Toate materialele și corespondența privind magazinul “Solia,” precum abonamente, anunțuri publicitare (de la Biserici și Organizațiile auxiliare), schimbări de adresă, comenzi de calendare, etc. trebuie expediate la această adresă.

De asemenea, corespondența și comenzile pentru Departamentul de publicații (tipărituri, cărți și obiecte religioase, icoane, cruciulițe, ilustrate de Crăciun, etc.) se vor trimite pe aceeași adresă. Vă mulțumim!

PARISH REGISTER

Baptisms

Avram, Christopher Gabriel, son of George and Mariana (Dale) Avram, Dearborn Heights, MI. Sts. Peter & Paul, Dearborn Hts., MI. Godparent: Denise Dinica.

David, George, son of Filip N. and Vasilica David, Toronto, Ont. St. George, Toronto, Ont. Godparents: Ana & A.G. Furtuna.

Duszyński, Rebecca Lee, daughter of Richard Duszyński & Ollie Chandler, Salem, OH. St. John the Evangelist, Salem, OH. Godparents: George and Anica Bursan.

Iliescu, Alexandra, daughter of Anca & Vlad Iliescu, Willowdale, Ont. St. George, Toronto, Ont. Godparent: Gabriela Radulescu.

Jaksa, Christopher Michael, son of Chris and Sofia Jaksa, Sterling Hts., MI. Descent of the Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Ionita and Mindra Frenc.

Manchulenko, Matthew James, son of James & Sheree Manchulenko, Winnipeg, Man. St. George, Winnipeg. Man. Godparent: Maureen Schenkeveld.

Martin, Jacob Davis, son of Charles G. Martin & Kim L. Davis, West Milton, OH. St. John, Woonsocket, RI. Godparent: Aura Brubeck.

Marion, Alexandru Ion, son of Nicolae & Gabriela Marion, Toronto, Ont. St. George, Toronto, Ont. Godparents: Ionel & Elena Marinescu.

Mosthof, Mariella Natascha, daughter of Albert & Lenuta K. Mosthof, Chicago, IL. St. Mary, Chicago, IL. Godparents: Radomir & Dorina S. Vukadin.

Nielson, Kayla Roseanne, daughter of Kenneth and Karen Nielson, McTaggart, Sask., St. George, Regina, Sask. Godparent: Roger Rotariu.

Nuta, Irina Cornelia, daughter of Maria & Gheorghe Nuta, Toronto, Ont. St. George, Toronto, Ont. Godparents: Ion & Ruti Enoae.

Purcell, Cabree, daughter of Doug and Sherry Purcell, Regina, Sask. St. George Regina, Sask. Godparents: Ed and Karen Syhlonyk.

Spita, Alexander Steve, son of Marian and Claudia (Todica) Spita, Alexandria, VA. Holy Cross, Alexandria, VA. Godparent: Rev. Fr. Gheorghe Calciu Dumitreasa.

Steski, Stephanie Nicole, daughter of Grant & Les Steski, Russell, Man St. George, Winnipeg, Man. Godparents: Clayton & Colleen Ungrin.

Marriages

Chin, Viorel, and **Diana Martin**, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Ionan and Flovia Fizesan.

Hetian, Charles and **Silvia Teodorescu**, McDonald, OH. Holy Trinity, Youngstown, OH. Godparents: Mr. & Mrs. Eugene Stan.

Chewka, James E. and **Shelly Okurley**, Winnipeg, Man. St. George, Winnipeg, Man. Godparent: Russell Myslichuk.

Gemmel, True Lance and **Margie A. Fedorowich**, Winnipeg, Man. St. George, Winnipeg, Man. Godparent: Marilyn Panchuk.

Grady, Allan John, and **Elena Dogariu**, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Octavian and Stela Cojan.

Jeberean, Viorel and **Anisoara Toader**, Van Nuys, CA. St. Mary, Tustin, CA. Godparents: Traian & Gabrielu Butu.

Jones, David Richard and **Shiela Harold**, Ft. McMurray, Alta. St. George, Regina, Sask. Godparents: Bill & Virginia Murray.

McCarron, John Bradford and **Dawn M. Popescul**, Regina, Sask. St. George, Regina, Sask. Godparents: Cindy Popescul.

Mosthof, Albert F. and **Lenuta K. Krecu**, W. Chicago, IL. St. Mary, Chicago, IL. Godparents: Radomir & Dorina S. Vukadin.

Nedelcu, Daniel and **Carmen J. Lacatusu**, Toronto, Ont. St. George, Toronto, Ont. Godparents: Joana & Nicoleta Revesz.

Ola, Jonel, and **Laurie Ann Galloway**, Chicago, IL. St. Mary, Chicago, IL. Godparent: Jefa Lukic.

Schiau, Daniel Louis, and **Mary Elizabeth Fulford**, Cleveland, OH. St. Mary, Cleveland OH. Godparents: Louis and Virginia Martin.

Voinaroski, Vasile and **Julia Bolohan**, Farmington Hills, MI. St. George Cathedral, Southfield, MI. Godparents: Stefan & Silvestra Tarnovesci.

Deceased

Barsan, Elena, 85. Holy Cross, Alexandria, VA
Bercaru, Marghioala, 91. St. Mary, Cleveland, OH
Cerniant, Damianca, 83. Descent of the Holy Spirit, Warren, MI

Chewka, John, 64. St. John, Shell Valley, Man.

Cohan, Laura, 64. St. George Cathedral, Southfield, MI.

Dragomir, Irene A., 73. St. George, Canton, OH.

Filip, Gheorghe, 70. St. George, Toronto, Ont.

Ghidiu, John Sr., 97. St. Mary, Cleveland, OH.

Nan, George J., 102. St. George Cathedral, Southfield, MI.

Nicholas, Laura, 91. Holy Resurrection, Warren, OH.

Pumneo, Earl, 67. St. George, Canton, OH.

Ross, Cornelia, 57. Holy Resurrection, Warren, OH

Rosu, Salomia, 80. St. George, Toronto, Ont.

Tecsa, Tatiana, 96. Presentation of Our Lord, Akron, OH.

(continued from page 21)

Tipa, Zina, 69. Sts. Peter & Paul, Dearborn Hgts., MI.
Vornicel-Ghrmant, Celilia E., 75. St. Mary, Tustin, CA.

FINANCIAL REPORT

RELIGIOUS EDUCATION CAMP DONATIONS

We thank the following donors for their generous contributions at the closing dinner on Saturday, July 23, 1988.

	\$50.00
Pavel Filip (CF), Mr. and Mrs. Fred Haymond, Mr. and Mrs. Timothy Hemsoth, Mr. and Mrs. Charles Leonhardt	
	\$40.00
Mr. and Mrs. John Dragos, Mr. and Mrs. Nicolae Filipescu	
	\$35.00
Mr. and Mrs. Virgil Tolci	
	\$30.00
Mary, Greg & Bill Nutial	
	\$25.00
Mr. and Mrs. Val Luca, Mr. and Mrs. Raymond Sankey and Family	
	\$20.00
Veturia Nicula, Eugenia Poroch, Mr. and Mrs. Ted Ungurain	
	\$15.00
Mr. and Mrs. Alex Nemoianu	
	\$10.00
Mr. and Mrs. Fil Barson, Teodor Bitu	
	\$5.00
Minerva T. Datish	

VATRA GOLDEN ANNIVERSARY SOCIETY

Eva Manilou, Hollywood, FL .....\$ 50.00
 (Booster)

EPISCOPATE SUPPORTERS

Arel Califar , Indianapolis, IN	\$100.00
John De Mintici , Mississauga, ONT.	100.00CF
Mr. and Mrs. Nicholas Fatse , Trumbull, CT	100.00
Rev. Fr. & Psa. Viorel Sasu , New York, NY	50.00
David Pascu , Akron, OH.	40.00
Gedeon Cook , Romeo, MI.	25.00
Viorica Cosma , Bowie, MD	25.00
Rev. Fr. & Psa. Mirone Klysh , Winnipeg, MAN	25.00CF
George Demitriade , Warren, MI	20.00
Marianne Ghitsa , Bridgeport, CT	20.00
Rev. Fr. Nicolae Marioncu , Winnipeg, MAN	20.00
Rev. Fr. & Psa. George Gage , Chicago, IL ..	10.00

GUEST DONATIONS

Descent of the Holy Spirit , Ridgewood, NY	\$197.48
(50th Anniversary of the Vatra)	
Mr. and Mrs. John Vidican , Royal Oak, MI	100.00
(In honor of the 50th Anniversary of John & Valentina Nan)	
Sts. Constantine & Helen , Indianapolis, IN	50.00
(50th Anniversary of the Vatra)	
Rev. Fr. & Psa. Romey Rosco , Dearborn Hts., MI.	30.00

Mr. and Mrs. George Dragila , Battle Creek, MI	20.00
(50th Anniversary of Vatra)	

CONGRESS DONATIONS

St. John the Baptist , Woonsocket, RI	100.00
Mr. and Mrs. Armand Scala , Melean, VA ..	31.00
Rev. Fr. & Psa. Remus Bleahu , Woonsocket, RI	25.00

MEMORIALS

Anna M. Brosh & Daughter Barbara , Porterville, CA	\$100.00
(Memorial to Beloved Husband & Father)	
Orthodox Brotherhood of the USA	100.00
(Memorial to Andrew Peru)	
Anna M. Brosh & Daughter Barbara , Porterville, CA	50.00
(Memorial to Archbishop Valerian)	
Anna M. Brosh & Daughter Barbara , Porterville, CA	25.00
(Memorial to Mary Micu, Toma Jonus & Joseph Posa)	
Anna M. Brosh & Daughter Barbara , Porterville, CA	25.00
(Memorial to Ilarion & Maria Micu)	
Mr. and Mrs. Daniel Poroch , St. Clair Shores, MI	10.00
(Memorial to Anna Tredway)	

BISHOP'S VISITATION

Sts. Peter and Paul , Dearborn Hts., MI ...	\$200.00
St. Nicholas , Detroit, MI	100.00

PARISH DUES

Holy Cross , Alexandria, VA	\$180.00
--	----------

EPISCOPATE SUNDAY

St. John the Baptist , Woonsocket, RI	\$101.61
--	----------

MISSION FUND

A.R.O.Y.	\$500.00
-----------------------	----------

STANITZ SCHOLARSHIP FUND

A.R.O.Y.	\$500.00
-----------------------	----------

CONGRESS "THANKS" TO OUR AUXILIARIES

Not-a-one of us suspected, that when we were elected to our positions, that we would also have, as a part of our duties, the hosting of the 50th Anniversary of the Dedication of the Vatra. To make matters a little more difficult, we really did not get started until the end of April. Even then, everything had to be done "long distance". All of the hours of planning, meetings, lining up of our workers; all had to be done in addition to our duties to our respective organizations.

Some felt that it couldn't be done at all. Others doubted that it could be done right. We, ourselves had anxious moments.

However, it was, once again, our wonderful brothers and sisters from all over the Episcopate; working together, being there for us when "it counted", that made the 1988 Epis-

(continued on page 23)

ate Congress a success. Every single one of these people "special". They are dedicated to the Episcopate, and it's continued growth.

is Congress proved beyond a shadow of doubt, that the auxiliaries of the Episcopate can work together, smoothly, with cooperation and with brotherly love. This was the first time that all our auxiliaries worked together on a project. Together, we can do anything.

We, your elected officers want to thank you all for your individual contributions to the success of this Congress. Your help was deeply appreciated, and you made us proud to represent you. Thank you.

Pauline Trutza - ARFORA President

Teva Regule - AROY President

Alexandra Carulea - Brotherhood Chairman, USA

John Bujea - Brotherhood President, CANADA

A New Chair For The Bishop In Vladeni

Among the clergy of the Episcopate, Deacon Victor Angelescu was well-known and respected as a cleric and scholar. Although born in America, Deacon Victor was interested in the roots of his family and made several trips to Romania.

His mother, the late Anna Angelescu, was born in Comuna Vladeni, Brasov Country and there, his parents were married.

During his visits, the deacon went to Vladeni even though he had no relatives living there; he wanted to see where his roots began.

On his first visit, he went to the village church and was enthralled with the beauty of it. It was, however, too dark to fully observe the

interior painting of the church and on returning to the States, he began a collection among the "Vladaren," people of Vladeni, to purchase a fitting chandelier for the church.

The light fixture was installed and on a later visit, Deacon Victor felt content and enjoyed the beauty of the church even more than before.

Recently, after the death of Fr. Angelescu, his mother found out that the church did not have a throne for the bishop. They could not afford the chair, the people of the village wrote, and asked Mrs. Angelescu if she could assist her friends at home.

Correspondence was initiated and a number of individuals became involved to assure the purchase and installation of the throne. Sadly, even Mrs. Angelescu did not live to find out that her project to honor her son and husband had been completed.

Today, however, from Detroit, Michigan, USA there is a beautiful chandelier and a bishop's throne in the church in Vladeni; a tribute to a long-lasting faith and love.

Rebecca Nasia

PARISH BULLETIN NOTES

McLean, VA. Holy Protection. We enjoyed Fr. Alexander Webster's first Liturgy with us and welcomed him with his family with a reception in his honor . . . Ps. Kathleen is planning our first Orthodox Church School and volunteers are needed for the teaching staff . . . We are grateful that our Mission church was recognized with the status of a full parish at our Church Congress . . . Gene Crouse, an ac-

complished professional photographer, donated a prize winning photograph to our church and it will be used in a raffle . . . Three new members have joined us.

†

Palm Springs, CA. Mission Church. We are pleased to announce that our services are able to be held at St. Paul's Episcopal Church. Palm Sunday, Holy Week services, and Pascha were well attended, varying about 70 — 100 faithful. We had two young altar servers helping Fr. Mihai Cerghizan with the all-Romanian services. On St. Thomas Sunday, following services and a banquet, an organizational meeting of the Founding Members was held and voted that our Mission would be known as Sts. Michael & Gabriel. We hope that the enthusiasm will continue and grow so that we become an established church with a building of our own.

†

St. Paul, MN. St. Mary. We are pleased to welcome Fr. Remus Grama to our parish as he celebrated the Divine Liturgy. He and Ps. Elena were sponsors for the baptism for baby James Justin Todeasa and hosted the dinner in his honor . . . We are also pleased to have Fr. Nicholas Zelea visit our parish to serve the Divine Liturgy. He also led our Bible Study class . . . Thanks to Jim Capeti for our new lawn mower.

†

Chicago IL. St. Mary. Our new choir director, Gheorghe Serbanescu, is busy with the reorganization of our choir. All are invited to join . . . We welcome two new members to our parish.

(continuare de pe pagina 15)

Dar faptul că vrând cineva să creadă, ajunge de poate crede, se datorește unui har prealabil în noi, căci prin simpla voința a sa omul n-ar ajunge niciodată sa poate crede.” (Curs de ascetică și mistică oșezină, Buc. 1947, vol. I, P. 74).

Cu alte cuvinte, “simpla voință” după natură nu are putința de a crede, dacă, în mișcarea credinței de a pătrunde întreagă, nu devine după lucrare ceea ce credința este după natura ei; și cum credința ca început al virtuților este de la Dumnezeu și spre Dumnezeu, ca un “har prealabil în noi” pus în lucrare prin botez, voința creată în ascultare, lepadându-se liberă de propriile ei lucrări finite, se raportează direct voinței divine, lucrându-le pe ale Acesteia ca pe ale sale.

Dinu Cruga

PSALM

Celor
din exil

Se tulbură lumina căzută în țărână
Și turma se întoarce rănită la izvoare

Cu fiecare clipă pustiul se amână
Și n-a mai fost în lume de mult
vreo sărbătoare.

Și poate nu e timpul, sau a trecut
de-o vreme

Și noi vom fi pe-aici uitați, precum
se zice

Că prea nu mai e nimeni pe nume
să ne cheme

Și cel căzut nu-i nimeni de mână
să-l ridice.

Și poate Turma blândă s-a dus cu
Împăratul

Și și-a luat armura de îngeri
străverzie

Că nu se-aude veste, și cine-i
vinovatul

Că noi ne-ntoarcem iarăși cu
turmele-n pustie?

Călcăm pe-aceeași urme de mulți
bătătorite

Și rugul de lumină nu a mai ars
în burg;

Vai, turmele de-acuma sânt mult
prea risipite

Și intră fără Mire în veșnicul
amurg.

Pr. Marian Mihalache

(continuare de pe pagina 17)

bisericii, cei din îndepărtări se duc să-și viziteze prietenii mai apropiați cu care mai zăbăvesc chiar și câteva zile.

Asemenea întâlniri bisericesti, cu cei din îndepărtări, au un rol însemnat la înfrățirea și solidaritate dintre ortodocși: adesea s’au încheat căsătorii sănătoase, s’a întărit dragostea față de Biserică, iubirea curată dintre credincioși și mai ales și dorința ce cei care n’au încă biserica lor să se gândească ca și aceștia să aibă și ei un mic locaș de închinare. Mi se pare că și de aici a răsărit ideea ca să ia ființă unele parohii ca în Winnipeg, Calgary, Saskatoon și Vancouver.

În ultima vreme mănunchiul frăției dintre parohii a luat avânt cu cele două parohii din Saskatoon care au venit să ne dea o însemnată mână de ajutor la Centrul Ortodox Missionar din Fort Qu’Appelle. Mai întâi s’au trimis câțiva copii la câmpul de educație religioasă, apoi au rânduit două grupuri ca să lucreze gratuit (În schimb să folosească Centrul pentru un câmp al lor de 10 zile). Cele două grupuri au fost însoțiți de preoții și preotesele lor. Au lucrat spornic în două rânduri: Vineri, Sâmbătă, Duminică slujbă în Capela Centrului, iar Luni iarăși la continuarea lucrului. Acești excelenți,

alături de membrii centrului, au realizat un mare și însemnat ajutor la dormitorul centrului, prin mâna de lucru dăruit în valoare de mai multe mii de dolari.

Din îndurarea lui Dumnezeu și ca iscusința Ierarhiei bisericesti parohiile noastre ortodoxe din Canada s’au mărit ca număr și cam toate sunt păstori de episcopi și preoți tineri și cu alea educație bisericească. În ce privește caritatea suntem pe o poziție fericită. Dacă la această poziție de număr nu vom sili să sporim cât mai mult calitatea prin fapte văzute, prin trăinicie ortodoxă, urmând pe căile Domnului și a Sfinților Săi Apostoli, ORTODOXIA — CREDINȚA LUCRĂTOARE, va fi îmbrățișată de toată lumea.

Arhimandrit Martiniu

SOLIA NEWS (ISSN 0038 1039)

146 W. Cortland

Jackson, MI 49201-2208

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Second Class

Postage Paid
at Jackson